

8. Бортник Н., Єсімов С., Мороз Н. Міграційні процеси: поняття, сутність, сучасний стан. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2017. № 884. С. 64–71.
9. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с.
10. Статистика міжнародної міграції. Огляд визначень, джерел та практики для спеціалістів Східної Європи та Центральної Азії. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2017/8.pdf (дата звернення 01.11.2023 року).
11. Рекомендації по статистиці міжнародної міграції: Перше переглянуте видання. Нью-Йорк. 1998 рік. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2017/8.pdf
12. М.І. Смешко Класифікація статусу мігрантів у міжнародному праві. *Право та державне управління*. 2017. № 3 (28). С. 42-49.
13. Топольський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
14. Щербанюк О.В. Міграційні процеси та подолання кордонів: діапазон переміщення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. Вип.73: ч. 22. 2022. С. 219-2023.
15. Адміністративно-правове регулювання міграційних процесів: Навч. Посібник/Кол. авт.; Дніпропетровськ. Дніпроп. Держ. ун-т внутрішніх справ. 2012. 326 с.

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.6.28>

ШАРОНОВА Н.О.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРОЦЕДУРА РЕЄСТРАЦІЇ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ (ПЕРЕБУВАННЯ) ІНОЗЕМЦЯ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

LEGAL BASIS AND PROCEDURE FOR REGISTRATION OF A FOREIGNER'S PLACE OF RESIDENCE (STAY) ON THE TERRITORY OF UKRAINE

У статті досліджено правову основу надання органами Державної міграційної служби (далі – ДМС) адміністративної послуги щодо реєстрації місця проживання (перебування) іноземця на території України. Розкрито зміст процедури надання такої послуги; запропоновано окремі напрями удосконалення нормативного та організаційного забезпечення діяльності ДМС щодо надання реєстраційних послуг іноземцям.

Здійснено аналіз змін порядку реєстрації місця проживання (перебування) іноземця на території України, яким була здійснена спроба його спрощення шляхом запровадження як альтернативної процедури реєстрації місця проживання – процедури декларування засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), однак встановлено, що такий порядок потребує ще певної адаптації громадян в тому числі іноземців до нових цифрових технологій. Разом з тим зроблено висновок, що попри зазначені зміни процедура реєстрації місця проживання (перебування) іноземця на території України є складною та забюрократизованою, що викликає як складності в діяльності органів ДМС України, у зв'язку з чим запропоновано на законодавчому рівні уніфікувати процедури реєстрації місця проживання та перебування громадян, спростити її для іноземців, переклавши обов'язок по реєстрації їх місця проживання (перебування) на осіб які їх приймають (готелі, власники житла, гуртожитки, організації в яких вони працюють, навчаються та ін.) застосовуючи повідомну процедуру реєстрації без відмітки в документах іноземця, а

занесенням інформації до систематизованих баз даних, доступ до яких повинні мати всі суб'єкти владних повноважень.

Ключові слова: адміністративна послуга, Державна міграційна служба України, іноземці, адміністративна процедура, реєстрації місця проживання (перебування) іноземця, правові засади.

The article examines the legal basis for the provision of administrative services by the State Migration Service (hereinafter referred to as the State Migration Service) regarding the registration of a foreigner's place of residence (stay) on the territory of Ukraine. The content of the procedure for providing such a service is disclosed; separate areas of improvement of regulatory and organizational support for the activities of the State Internal Revenue Service regarding the provision of registration services to foreigners are proposed.

An analysis of changes to the procedure for registering a foreigner's place of residence (stay) in Ukraine was carried out, which attempted to simplify it by introducing as an alternative procedure for registering a place of residence – a declaration procedure using the Unified State Web Portal of Electronic Services (hereinafter referred to as the Diya Portal), but it was established that such the procedure still requires some adaptation of citizens, including foreigners, to new digital technologies. At the same time, it was concluded that, despite the mentioned changes, the procedure for registering the place of residence (stay) of a foreigner in the territory of Ukraine is complicated and bureaucratized, which causes difficulties in the activities of the State Department of Internal Affairs of Ukraine, in connection with which it is proposed to unify the procedures for registering the place of residence at the legislative level residence and stay of citizens, to simplify it for foreigners, transferring the obligation to register their place of residence (stay) to the persons who receive them (hotels, landlords, dormitories, organizations in which they work, study, etc.) using a notified registration procedure without a mark in the foreigner's documents, but by entering information into systematized databases to which all subjects of authority must have access.

Key words: administrative service, State Migration Service of Ukraine, foreigners, administrative procedure, registration of the place of residence (stay) of a foreigner, legal principles.

Актуальність статті. Поряд з громадянами України на її території перебувають іноземці та особи без громадянства, а також біженці і мігранти. У загальному вигляді основи правового статусу перших порівняно зі статусом громадян України закладені у ст. 36 Конституції України, згідно з якою «іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і методами, а також несуть ті самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України» [1]. За Конституцією та Законом України «Про правовий статус іноземців» [2] іноземці, які законно перебувають на території України мають тіж самі соціальні та економічні права як і громадяни України, крім політичних прав, а саме обиратися на посади публічної служби, приймати участь у виборах та впливати на політичне життя країни. Здійснення іноземцями своїх прав і свобод не повинно завдавати шкоди національним інтересам України, правам, свободам і законним інтересам її громадян та інших осіб, які проживають в Україні. Іноземці зобов'язані поважати та додержуватися Конституції і законів України, шанувати традиції та звичаї народу України. Одним із таких прав, які мають іноземці як і громадяни України є право вільного обрання місця проживання та вільного пересування територією України. Однак реалізація цього права породжує їх обов'язок – реєстрації місця проживання на території України в установленому порядку шляхом звернення до відповідного органу публічної влади, що уповноважений надавати даний вид адміністративних послуг. Таким органом є Державна міграційна служба (далі – ДМС) України, яка реалізуючи державну політику в сфері міграції, з помір виконання інших завдань забезпечує та організовує надання адміністративних послуг відповідно до Закону «Про адміністративні послуги» [3] та в межах своїх повноважень, що зазначено в Положенні про цей орган, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 360 [4].

Порядок надання органами ДМС окремих адміністративних послуг має свої особливості, пов'язані з предметом надання таких послуг. Існує специфіка реєстрації іноземців на території

України, їх місця проживання (перебування) та надання дозволу на тимчасове проживання іноземцям на території України, яка зумовлена багатьма факторами: з одного боку – геополітичною ситуацією, постійним потоком нелегальної міграції з країн Близького Сходу до Європейських країн транзитом через територію України; з іншого – необхідністю постійного узгодження (адаптації) норм міграційного законодавства України з загальноєвропейським міграційним законодавством, що зумовлює необхідність частішої зміни порядку надання адміністративних (міграційних) послуг іноземцям, та запровадження спрощеної процедури реєстрації місця проживання (перебування) іноземців на території України, особливої гостроти це питання набуває в сьогоденніших реаліях функціонування нашої держави основним завданням якої є відстоювання євроатлантичних прагнень та загальнолюдських цінностей в період відбиття збройної агресії росії.

Дані офіційної статистики оприлюдненої на офіційному сайті ДМС України свідчать, що на облік міграційної служби перебуває майже 320 тисяч іноземців та осіб без громадянства, у тому числі понад 240 тисяч таких, що постійно проживають в Україні та понад 75 тисяч – перебувають тимчасово [5], що свідчить про суттєвість завдань ДМС щодо надання адміністративних послуг іноземцям щодо їх реєстрації, перереєстрації на території України, ведення відповідних баз даних, їх інформаційного супроводження, захисту та обміну даними.

У зв'язку з цим якісне надання адміністративних послуг ДМС іноземним громадянам є запорукою успішності нашої країни та створює сприятливий клімат для найшвидшої своєї інтеграції, що в свою чергу вимагає оновлення нормативних засад діяльності ДМС у сфері надання адміністративних послуг іноземцям. З огляду на це актуалізується питання необхідності здійснення аналізу правового регулювання та порядку здійснення процедур реєстрації ДМС місця проживання іноземців в Україні та вироблення конкретних пропозицій по його удосконаленню, що і складає мету тематики даної статті.

Завданням дослідження в межах тематики даної статті та на досягнення мети дослідження є: систематизації правових засад та процедури діяльності ДМС спрямованої на здійснення процедур реєстрації ДМС місця проживання іноземців в Україні, виокремлення їх вад та вироблення конкретних пропозицій по їх удосконаленню.

Стан наукової розробки проблеми. Дослідження специфіки надання адміністративних послуг в цілому, і зокрема, – у сфері міграції було здійснено в межах наукових розробок таких вчених, як І.В. Михайлишин, С.О. Мосьондз, В.І. Олєфір, О.П. Сікорський, В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, Н.В. Коваленко, І.Б. Коліушко, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, Є.О. Легеза, Р.С. Мельник, В.П. Тимошук та інших. При цьому встановлення змісту та специфіки надання адміністративних послуг Державною міграційною службою України в умовах воєнного стану в межах об'єктивних обставин досі не становили наукової актуальності для розвитку вітчизняної юриспруденції, а відтак мають визначитися як мало досліджувані. Саме вказані обставини зумовили обрання цієї теми.

Виклад основного змісту. Слід відмітити, що реєстрація місця проживання особи, яка досягла 14 років (іноземця чи особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах) та зняття її з реєстрації відноситься до реєстраційної послуги. Наказ ДМС України від 10 лютого 2020 року «Про затвердження інформаційних карток і зразків технологічних карток адміністративних послуг ДМС» [6], який прийнятий на виконання статті 8 Закону України «Про адміністративні послуги» та постанови Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 44 «Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги» визначено перелік інформаційних і технологічних карток надання адміністративних послуг іноземцям органами ДМС [7]. Виходячи з аналізу змісту даних нормативних актів, можна з'ясувати, що до переліку всіх (платних та безоплатних) адміністративних послуг, що надаються іноземцям органами ДМС віднесено зокрема і реєстрацію місця проживання (перебування) іноземця чи особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах та зняття його з реєстрації.

Загальний порядок реєстрації місця проживання іноземців в Україні. Доцільно детально розглянути порядок надання таких адміністративних послуг, виявити вади їх надання та запропонувати дієві шляхи покращення діяльності ДМС щодо їх надання. Так, реєстрація місця проживання (перебування) іноземця чи особи без громадянства яка в'їхала на територію України у законний спосіб та на законних підставах є наступною адміністративною процедурою, яка надається органами ДМС після процедури реєстрації в пунктах пропуску через державний кордон України органами охорони державного кордону. Тому слід відрізнити процедуру реєстрації в'їзду іноземців, законодавчі підстави якої визначені у статті 16 Закону України «Про правовий статус

іноземців та осіб без громадянства» така процедура урегульована Порядком реєстрації паспортних документів іноземців та осіб без громадянства в пунктах пропуску через державний кордон, затвердженим Постановою КМУ від 3 жовтня 2018 р. № 798 [8] від процедури реєстрації місця проживання (перебування), яка здійснюється на підставі статті 6 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» [9] та урегульована Постановою КМУ від 7 лютого 2022 р. № 265 «Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад» (далі – Постанова 265/2022 [10], якою було відмінено Постанову КМУ від 2 березня 2016 р. № 207 «Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру», яка і визначала порядок реєстрації місця проживання як для громадян України так і для іноземців. Таким чином слід констатувати, що порядок реєстрації місця проживання визначений Постановою 265/2022 замінив існуючий порядок реєстрації на механізм здійснення декларування/реєстрації місця проживання (перебування), зміни місця проживання, зняття із задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування), скасування декларування/реєстрації місця проживання (перебування). В той же час не можна зробити висновок, що цей порядок став набагато простішим, просто декларування місця проживання особи за декларацією про місце проживання стало можливим здійснювати в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), однак такий порядок потребує ще певної адаптації громадян в тому числі іноземців до нових цифрових технологій.

Та все ж загальний порядок реєстрації місця проживання іноземців в Законі «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні». Слід зазначити, що даним законом лише частково регулюються питання реєстрації місця проживання (перебування) особи іноземця, і в першу чергу його норми виписані для громадян України. Більше того, як це визначено в законі реєстрація осіб здійснюється з метою внесення інформації до Єдиного державного демографічного реєстру та до паспортного документа про місце проживання або місце перебування особи із зазначенням адреси житла, і основною її метою є здійснення демографічного аналізу в країні, ідентифікації громадян як основних платників податків, власників рухомого та нерухомого майна, споживачів комунальних та соціальних послуг, а тому логічно, що має стосуватись виключно громадян України або іноземців, які постійно проживають на її території.

Відомості про місце проживання та місце перебування іноземця на території України вносяться до: посвідки на постійне проживання; посвідки на тимчасове проживання; посвідчення біженця; посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту; посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист (далі – паспортний документ); довідки про звернення за захистом в Україні.

Так, згідно статті 6 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», «громадянин України, а також іноземець чи особа без громадянства, які постійно або тимчасово проживають в Україні, зобов'язані протягом 30 календарних днів після зняття з реєстрації місця проживання та прибуття до нового місця проживання зареєструвати своє місце проживання. Батьки або інші законні представники зобов'язані зареєструвати місце проживання новонародженої дитини протягом трьох місяців з дня державної реєстрації її народження. Реєстрація місця проживання особи здійснюється в день подання особою документів. Реєстрація місця проживання за заявою особи може бути здійснена органом реєстрації з одночасним зняттям з попереднього місця проживання. У разі коли іноземець не може самостійно звернутися до органу реєстрації, реєстрація може бути здійснена за зверненням його законного представника або представника на підставі довіреності, посвідченої в установленому законом порядку» [9].

Для реєстрації особа або її представник подає органу реєстрації (у тому числі через центр надання адміністративних послуг): письмову заяву; документ, до якого вносяться відомості про місце проживання. Якщо дитина не досягла 16-річного віку, подається свідоцтво про народження; квитанцію про сплату адміністративного збору; документи, що підтверджують право на проживання в житлі, перебування або взяття на облік у спеціалізованій соціальній установі, закладі соціального обслуговування та соціального захисту, проходження служби у військовій частині, адреса яких зазначається під час реєстрації; військовий квиток або посвідчення про приписку (для громадян, які підлягають взяттю на військовий облік або перебувають на військовому обліку); заяву про зняття з реєстрації місця проживання особи (у разі здійснення реєстрації місця проживання одночасно із зняттям з реєстрації попереднього місця проживання).

У разі подання заяви представником особи додатково подаються: документ, що посвідчує особу представника; документ, що підтверджує повноваження особи як представника, крім випадків, коли законними представниками є батьки (усиновлювачі).

Реєстрація місця проживання особи за заявою законного представника здійснюється за згодою інших законних представників. У разі реєстрації місця проживання батьків за різними адресами місце проживання дитини, яка не досягла 14 років, реєструється разом з одним із батьків за письмовою згодою другого з батьків у присутності особи, яка приймає заяву, або на підставі засвідченої в установленому порядку письмової згоди другого з батьків (крім випадків, коли місце проживання дитини визначено відповідним рішенням суду або рішенням органу опіки та піклування). Забороняється вимагати для реєстрації місця проживання подання особою інших, ніж передбачених цією статтею, документів.

Згідно статті 9-1 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», «орган реєстрації відмовляє в реєстрації/знятті з реєстрації, якщо: особа не подала необхідних документів або інформації; у поданих документах містяться недостовірні відомості або подані документи є недійсними; звернулася особа, яка не досягла 14 років. Рішення про відмову в реєстрації/знятті з реєстрації місця проживання приймається в день звернення особи або її представника шляхом зазначення у заяві про реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання підстав відмови. Якщо після здійснення реєстрації місця проживання особи одночасно із зняттям з реєстрації попереднього місця проживання буде встановлено, що особа не повідомила про реєстрацію разом з нею за попередньою адресою малолітніх дітей, обидві дії скасовуються на підставі письмового рішення органу реєстрації, про що письмово повідомляється особі» [9].

Видача довідки про реєстрацію місця проживання. Відповідно до Постановою 265/2022 «надання органами реєстрації та ДМС відомостей про місце проживання особи та інших персональних даних здійснюється виключно у випадках, передбачених законами України, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини або за згодою самої особи на запит за відповідною формою. Довідка про реєстрацію місця проживання, за відповідними формами надається в день звернення особи або її представника чи в день отримання документів від центру надання адміністративних послуг або представника спеціалізованої соціальної установи, закладу соціального обслуговування та соціального захисту, посадової особи виконавців послуг з управління (утримання) багатоквартирного будинку (гуртожитку), об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельного кооперативу, управителя багатоквартирного будинку, органів державної реєстрації актів цивільного стану або даних від органу соціального захисту населення. Строк видачі довідки не повинен перевищувати 30 календарних днів. Строк дії довідки та її кількість, що може бути надана одній особі, законодавством не встановлено. Послуга з видачі такої довідки надається безкоштовно» [10].

Зняття з реєстрації місця проживання іноземця. У разі виникнення необхідності зняття з реєстрації місця проживання іноземцю необхідно звернутись до органів місцевого самоврядування або через центр надання адміністративних послуг за місцем проживання. Крім того, існує можливість реєстрації місця проживання з одночасним зняттям з реєстрації за попередньою адресою. Тобто при переїзді на нове місце проживання іноземцю достатньо звернутися до відповідного органу реєстрації за новим місцем проживання і подати заяву на реєстрацію, тобто надається можливість отримати дві послуги відразу – зняття з реєстрації за попереднім місцем проживання і реєстрацію за новим, а місцевий орган влади за попереднім місцем проживання буде повідомлено про те, що особа там більше не проживає.

Зняття з реєстрації здійснюється на підставі: заяви про зняття іноземця з реєстрації місця проживання, яка подається особою або її законним представником; судового рішення, яке набрало законної сили, про позбавлення права власності на житлове приміщення або права користування житловим приміщенням, про виселення, про визнання особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою; паспорта або паспортного документа, що надійшов з органу державної реєстрації актів цивільного стану, або документа про смерть, виданого компетентним органом іноземної держави, легалізованого в установленому порядку; документів, які свідчать про припинення підстав для перебування на території України іноземця (наприклад, копія рішення про скасування посвідки на тимчасове проживання чи посвідки на постійне проживання в Україні); документів, які свідчать про припинення підстав на право користування житловим приміщенням (закінчення строку дії договору оренди, найму, піднайму житлового приміщення, строку навчання в навчальному закладі (у разі реєстрації місця проживання в гуртожитку навчального закладу на час навчання), відчуження житла та інших визначених законодавством документів).

Зняття з реєстрації відбувається в день звернення. Зняття з реєстрації місця перебування особи значно простіше. Воно здійснюється на підставі повідомлення про зняття з реєстрації місця перебування особи. Повідомлення може бути надіслано як поштою, так і подано особисто

заявником, або його законним представником (з довіреністю, в якій підтверджено його повноваження та документом, який підтверджує особу) до органу реєстрації. Відмітка про зняття з реєстрації місця перебування до паспортного документа не вноситься.

Таким чином порядок реєстрації місця проживання особи є загальним та не містить специфіки цієї процедури для іноземців, тому застосування окремих його положень, виникають складності в практичній діяльності органів ДМС.

Міжнародний досвід реєстрації місця проживання іноземця. Слід зауважити, що інститут реєстрації місця проживання є типовим для багатьох країн, і він не вирізняється універсальністю. Так, в ряді країн англо-американської правової системи – США, Велика Британія, Канада, Ірландія та інших відсутня послуга з реєстрації місця проживання, однак обов'язковими є реєстраційні послуги щодо реєстрації в податкових органах, як платника податку, органах соціального захисту та реєстрації в інших органах, з якими громадян знаходяться у правовідносинах. В інших країнах, де реєстрація проживання існує, вона відбувається або на дозвільних засадах, або повідомних. Зокрема, Швеція та Фінляндія мають повідомну систему реєстрації місця проживання, яка передбачає повідомлення засобом подачі заяви до міграційної служби про зміну місця проживання, без необхідності надання документів, що підтверджують законність проживання за даною адресою та необхідності отримання згоди на реєстрацію. Але, слід зауважити, що в країнах зі спрощеною системою реєстрації створені певні умови її запровадження, зокрема: по-перше, міграційна служба через запити до органів місцевого самоврядування, може пересвідчитись в законності проживання громадянина (у тому числі іноземця) за наданою ним адресою і у випадку не підтвердження інформації може заборонити (обмежити) подальший в'їзд іноземця в країну або застосувати штрафні санкції до громадянина цих країн; по-друге, власники житла (готелів, апартаментів, хостелів та ін.) мають надати до міграційної служби інформацію про осіб, які постійно проживають більше 10 днів, тобто виступають ініціаторами (посередниками) у реєстрації місця перебування (проживання) іноземців.

В деяких країнах з повідомним підходом до реєстрації місця проживання громадян існує уніфікована система реєстрації особи у всіх органах публічної влади при якій особа способом подання заяви сповіщає про зміну адреси проживання один із органів реєстрації (наприклад, податкову службу), і цей орган направляє інформацію в інші органи реєстрації (так званій циклічних способ реєстрації місця проживання особи). Цікавим є досвід Німеччини, яка є країною з найбільш розвинутим рівнем місцевого самоврядування в Європі, і відповідно органи місцевого самоврядування надають переважну більшість адміністративних послуг громадянам, які мешкають на території обслуговування, в тому числі це стосується реєстрації місця проживання громадян. Місцеві муніципалітети ведуть реєстр місць тимчасового чи постійного проживання громадян, і забезпечують доступ до даного реєстру всіх органів публічної влади у тому числі міграційних органів [11, с.257-258]. Але в останній час, з збільшенням потоків нелегальної міграції в країні Близького Сходу, в тому числі біженців з Сирії, Німеччина розглядає питання повернення до дозвільної системи реєстрації місця проживання (перебування) громадян, у тому числі іноземців [12]. В свою чергу Черната С.М. досліджуючи зарубіжний досвід порядку реєстрації місця проживання іноземців, приходять до висновку, що «єдиної ідеальної моделі реєстрації громадян (у тому числі іноземців) в світі не існує, але очевидно, що дане питання безпосередньо залежить від загальної системи ідентифікації особи державою, адже попри високий рівень демократії в цих країнах та рівень захисту прав громадян, для них існує неформально виражене але загальноживане правило, відповідно до якого «держави має знати все про громадян, що проживають на її території за для можливості забезпечення їх прав та свобод, а громадяни в свою чергу мають толерантно відноситись до діяльності держави направленої на максимальну їх ідентифікацію» [13, с.27-28].

Слід погодитись з думкою Тимошука В.П. та Курінного О.В. «що міграційне законодавство більшості європейських країн не передбачає процедури реєстрації іноземців за місцем тимчасового проживання та перебування, якщо в паспортному чи іншому документі, який дає право на в'їзд в країну стоїть відмітка про реєстрацію в'їзду, яку проставляють органи прикордонної служби в місцях пропуску через державний кордон, окрім випадків, коли термін перебування в країні без переміщення в її межах складає від 30 до 60 днів, або відносно окремих категорій осіб, зокрема біженців» [11, с. 242]. Більше того, вважаємо, що виходячи з європейської практики доцільно було б спростити процедуру реєстрації таких осіб та звести її до інформаційного повідомлення адміністрації готелю органів ДМС, що слугувало б процедурою автоматичної реєстрації іноземця. Це дало б можливість виключити зайві клопоти для іноземців, які відвідують

нашу країну з метою індивідуального туризму, що підвищило б рівень туристичної привабливості України.

Висновок. Здійснено аналіз змін порядку реєстрації місця проживання (перебування) іноземця на території України, яким була здійснена спроба його спрощення шляхом запровадження як альтернативної процедури реєстрації місця проживання – процедури декларування засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), однак встановлено, що такий порядок потребує ще певної адаптації громадян в тому числі іноземців до нових цифрових технологій. Разом з тим зроблено висновок, що попри зазначені зміни процедура реєстрації місця проживання (перебування) іноземця на території України є складною та забюрократизованою, що викликає як складності в діяльності органів ДМС України, у зв'язку з чим запропоновано на законодавчому рівні уніфікувати процедури реєстрації місця проживання та перебування громадян, спростити її для іноземців, переклавши обов'язок по реєстрації їх місця проживання (перебування) на осіб які їх приймають (готелі, власники житла, гуртожитки, організації в яких вони працюють, навчаються та ін.) застосовуючи повідомну процедуру реєстрації без відмітки в документах іноземця, а занесенням інформації до систематизованих баз даних, доступ до яких повинні мати всі суб'єкти владних повноважень.

Список використаних джерел:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 19-20. Ст.179.
3. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст.409.
4. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 360. *Офіційний вісник України* від 26.04.2011. № 29. Стор. 147. Ст. 1239.
5. Статистичні дані основної діяльності ДМС України за 2022 рік: Офіційний сайт Державної міграційної служби України. URL: http://dmsu.gov.ua/images/files/statistic/Statistic_2022.pdf (дата звернення 18 липня 2023 року).
6. Про затвердження інформаційних карток і зразків технологічних карток адміністративних послуг ДМС: наказ ДМС України від 10 лютого 2020 року. Офіційний сайт Державної міграційної служби України: URL: http://km.dmsu.gov.ua/images/files/nakaz-DMS-48_new.pdf (дата звернення 18 липня 2023 року).
7. Вимоги до підготовки технологічної картки адміністративної послуги: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 44. *Офіційний вісник України* від 12.02.2013 р. № 9. Стор. 28. Ст. 333.
8. Про затвердження Порядку реєстрації паспортних документів іноземців та осіб без громадянства в пунктах пропуску через державний кордон: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 798. *Офіційний вісник України офіційне видання* від 19.10.2018 р. № 80. Стор. 266. Ст. 2672.
9. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 року № 1382-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст.232.
10. Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад: Постановою Кабінету Міністрів України № 265 від 7 лютого 2022 р. *Офіційний вісник України офіційне видання* від 01.04.2022 р. № 25. Стор. 15. Ст. 1234.
11. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьнік Є.О. та ін. Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. Київ, 2015. 428 с.
12. Міграційне законодавство Німеччини стане суворішим: інформаційне повідомлення від 17 жовтня 2015 року. URL: <http://www.5.ua/svit/Mihratsiine-zakonodavstvo-Nimechchyny-stane-suvorishym-95909.html> (дата звернення 18 липня 2023 року).
13. Черната С. М. Особливості реєстрації місця проживання (перебування) іноземця на території України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2015. Вип. 35(2,3). С. 25-28.